

Profsajungų žinios

LEIDŽIA
*Achemos
ir Naftininkų
profesinės
sajungos*

SOCIALINES GARANTIJAS GINSIME VISOMIS PRIEMONĖMIS!

Akcinė bendrovė „ORLEN Lietuva“ išgyvena didžiulę krizę, pirmąją tokią per visą gamyklos gyvavimo laikotarpį. Problemos aštėja jau senokai. Rezultatai įmonei blogėti dar gruodžio mėnesi, kai JAV atsisakė pirkti gamyklos produktus, o šiemet pradėjo vežti savo produktus į Europą. Pernai bendrovė patyrė 94,3 mln. JAV dolerių grynujų nuostolių. Pastaruoju metu, atsižvelgiant į nepalankią makroekonominę aplinką, naftos perdirbimo produkto gamyklos pajėgumai apriboti iki būtinojo minimumo, dirbant 60 proc. maksimalaus gamybos režimo pajėgumu.

„Bendrovės finansinius rodiklius ženkliai blogino ir didelės logistikos sąnaudos. Nepaisant to, kad įgyvendinome restruktūrizavimo iniciatyvą, 2014 m. I ketvirtį grynas „ORLEN Lietuva“ veiklos rezultatas buvo neigiamas ir 41 mln. JAV dolerių blogesnis nei 2013 m. I ketvirtį. Šis pokytis puikiai rodo, jog vidinės optimizavimo galimybės yra išnaudotos, todėl siekiame Lietuvos valdžios paramos“, – teigia „ORLEN Lietuva“ generalinis direktorius Ireneusz Fafara.

Skiriamos visos jėgos

Balandžio 14 d. naftos perdirbimo produkto bendrovėje lankėsi premjeras Algirdas Butkevičius ir susitiko su „ORLEN Lietuva“ valdyba aptarti prastėjančių įmonės finansinių rodiklių. Jam buvo pristatyti konkretūs sprendimai, kuriuos įgyvendinus būtų galima nedelsiant pagerinti finansinę gamyklos padėtį. „Sutarėme, kad stengsimės, jog bendrovė nebūtų uždaryta, ir ieškosime įvairiausių sprendimų, kad finansinė situacija bendrovėje pagerėtų“, – po susitikimo žurnalistams sakė Premjeras.

Susitikime dalyvausi Naftininkų profesinės sajungos pirmininkė Virginija Vilimienė teigė, kad iš Vyriausybės vadovo išgirdusi pažadų, jog bus priimti tam tikri įstatymų pakeitimai, leisiantys sumažinti bendrovės išlaidas, o svarbiausia – sprendžiama didžiulių logistikos sąnaudų problema pasitelkiant valstybės valdomą AB „Lietuvos geležinkelį“. Lietuvos valdžios institucijų greitas veikimas būtinės gamyklos veiklos stabilumui artimoje ateityje užtikrinti. Juolab kad tris mėnesius Lietuvos naftos perdirbimo bendrovės sėskaitos ir darbuotojų atlyginimai mokami tik dėl koncerno „PKN ORLEN“ finansinių injekcijų.

Balandžio 15 d. su Naftininkų profesinės sajungos taryba susitikės generalinis direktorius I. Fafara (nuotr.) pristatė etatų mažinimo planus. Siemet, toliau vykdant gamybos optimizavimo procesus, ketinta atleisti 28 įmonės darbuotojus, dabar šis skaičius išaugo virš šimto.

Pasinaudojo pasiūlymu

Profesinė sajunga nuolatos konsultuoja su darbuotojais, susitinkama su aukščiausiais vadovais, padalinii viršininkais. Pastarieji, susipažinę su etatų mažinimo planais, buvo įpareigoti teikti pasiūlymus, kokių pareigybų, jų nuomone, galim būtų atsisakyti. Tačiau Naftininkų profsajungos tarybos nariai susitikime su bendrovės vadovybe rekomendavo pateikti siūlymą darbuotojams, kurie pageidautų patys išeiti iš darbo sumokant jiems kolektyvinėje sutartyje suderētas didesnes nei numato įstatymas išeitines išmokas.

Įmonės vadovai priėmė šį pasiūlymą ir paskelbė, kad iki balandžio 30 d. visi norintieji pasinaudoti tokia galimybe turi užsiregistravoti personalo tarnyboje. Įmonės darbuotojų amžiaus vidurkis yra 45 metai, nemažai dirba priešpensinio amžiaus žmonių, tad pageidavusiu išeiti iš darbo atsirado virš šimto. Tiesa, tarp jų yra ir jaunų žmonių. Pasitaikė ir tokia situacija, kai iš tam tikro padalinio išeiti nori daugiau žmonių nei planuota mažinti etatą, todėl iš šias darbo vietas bus siunčiami darbuotojai iš kitų padalinii, pasirūpinus jų perkvalifikavimu.

Išsaugoti bet kokia kaina!

Taigi itin skausmingu atleidimų šį kartą bus išvengta dėl vis dar didelių išeitinių išmokų, numatytyų kolektyvinėje sutartyje. V. Vilimienė neslepia, jog dėl to iš koncerno vadovybės profsajungo patirianti didžiulį spaudimą. Be to, ir laikmetis labai nedékingas – kolektyvinė sutartis baigia galiojti birželio 12 d., iki šios datos daugelis išeinančių darbuotojų paliks įmonę.

„Prasidėjus krizei buvo pasigirdė siūlymų stabdyti kolektyvinės sutarties socialines garantijas. Tačiau mūsų principinė pozicija nesikeičia: visomis priemonėmis ginsime iškovotas socialines garantijas. Vis dar atsilaiko me, nors spaudimas nesiliauna. Visuose susitikimuose vadovybei sakome: ieškokime būdų taupyti kitais būdais, bet, jeigu bus késinamas iš kolektyvinės sutartij, - kovosime už savo garantijas visomis įmanomomis priemonėmis“, - pasakoja pirmininkė.

Priekyje - daug darbų

Lygiai tokios pat pozicijos profsajungo laikysis ir prasidėjančiose derybose dėl naujos kolektyvinės sutarties. Jau yra pateiktas prisistatymas derėtis bei sutarties projektas, parengtas dabar galiojančio sutarties pagrindu. Darbdavio paprašyta pateikti įmonės finansinė-ekonominę ataskaitą. Profsajungos žiniomis, bendrovės administracija taip pat rengia savo derybinį pasiūlymą deryboms, o derybos realiai turėtų prasidėti gegužės antroje pusėje. Kol vyks derybos, profsajunga siūlys pratęsti dabartinės galiojimą, kaip visada yra buvę iki šiol.

Ivertindama sudėtingą gamyklos būklę susitikimuose su koncerno ir bendrovės vadovais profesinė sajunga įtikinėja juos, kad labai svarbu išsaugoti garantijas, nes likusiems darbuotojams padidėja darbo krūvis. Tai, profsajungos nuomone, vienas iš svarbiausių motyvų.

„Profsajungos įtaka, jau nekalbant apie reikalinių išsaugant socialines garantijas šiuo metu yra nepaprastai svarbi. Tai galima pajusti pasikalbėjus su žmonėmis, kurie pasinaudoja išeitinėmis išmokomis kaip baze tolesniams gyvenimui, o galbūt ir būsimam verslui. Jeigu norime ir ateityje išsaugoti socialines garantijas, turime labai gerai pagalvoti, kaip padaryti, kad profsajunga vaidintų vis svarbesnį ir svarbesnį vaidmenį. Reikšmingiausia tam prielaida – **gausi narystė**, nes profsajungos laukia išties labai sudėtingas laikotarpis“, - dalijasi mintimis Naftininkų profesinės sajungos pirmininkė Virginija Vilimienė.

Bendrovės profesinėms sajungoms darbo nestinga

BALANDŽIO 24 D. įvykusiam AB „Achema“ akcinių susirinkime konstatuota, kad 2013 metus įmonė baigė pelningai: gavo 5,3 mln. litų pelno. Susirinkime priimtas sprendimas visą šį pelną pervesti į rezervus, dividendai šiemet akciniams nebus mokami.

Tuo tarpu 2013 m. IV ketvirtį visiems darbuotojams buvo mokamos sumažintos premijos, taikant 0,7 proc. koeficientą, t.y. jiems nebuvo išmokėta apie 4 mln. litų darbo užmokesčio. Tiesa, paskutinis metų ketvirtis buvės nuostolingas, tačiau visų metų rezultatai vis dėlto yra teigiami.

„Achemos“ kolektyvinėje sutartyje yra punktas, numatantis, kad infliacijai viršijus vidutinį darbo užmokesčio didėjimą, šis skirtumas turi būti kompensuojamas vienkartiniu piniginiu paskatinimu atsižvelgiant į bendrovės ūkinius-finansinius rezultatus ir esant valdybos pritarimui. Kadangi akcinių susirinkime konstatuota, kad rezultatai yra teigiami, įmonės profesinės sajungos rengia kreipimąsi į valdybą, kuriuo raginama vykdyti minėtą kolektyvinės sutarties punktą. Achemos profesinių sajungų administracijos duomenimis, kiekvienam darbuotojui turi būti priskaičiuota maždaug po 1600 litų.

Šių metų pirmojo ketvirčio situacija taip pat nebuvo stabili: sausio mėnesio premijų koeficientas tesiekė 0,7. Tačiau profesinėms sajungoms pavyko susitarti dėl premijų atkūrimo ir pastaruosius tris mėnesius jau mokama visa suma.

Dalis darbuotojų yra tapę sezoniiais

AB „Achema“ padėtis ir toliau lieka nestabili. Gegužės mėnesį planuojama stabdyti tris cechus. Kai kurie darbuotojai eis kasmetinių atostogų, kitiems bus įforminamos prastovos (kolektyvinėje sutartyje numatyta, kad jas žmonės gali leisti namuose), o tai reiškia, kad uždirbama bus gerokai mažiau.

Achemos darbuotojų profesinių sajungų administracijos vadovė Birutė Daškevičienė sako, kad po didžiosios ekonominės krizės, prasidėjusios 2009 m., bendrovė taip ir negrįžo į normalias vėžes, o atsiradęs sezoniškumas, kai kasmet stabdoma dalis gamybos, žlugdo specialistų motyvaciją.

„Kadangi planuojama cechus stabdyti labai ilgam – beveik keturiems mėnesiams, mes puikiai suprantame, kad taip ilgai su mažu atlyginimu žmonės neišgyvens, todėl deriname su darbdaviu įvairius variantus. Siūlome imtis planinių remontų, kad specialistai turėtų darbo ir, žinoma, daugiau uždirbtų; galbūt būtų galima jais laikinai pakeisti tam tikrų padalinii darbuotojus, kurie vasarą neturi galimybių atostogauti dėl gamybinio užimtumo. Kalbamės ir su stabdomu cėchų darbuotojais, ieškome bent kokių nors priemonių, kurios padėtų sumažinti tuos praradimus“, - pasakoja profsajungų administracijos vadovė.

B.Daškevičienės teigimu, bendrovės darbuotojai jaučiasi tapę politikos įkaitais. Kol Lietuva nesusitaria dėl pagrįstos dujų (kurias tiekia Rusijos „Gazpromas“) kainos, „Achema“ pralaimi konkurencinėje kovoje su kitų šalių, gaunančių dujas už normalią kainą, įmonėmis. Kadangi gamykla neprisiima ilgalaikių įsipareigojimų, tai darbuotojai net baigiantis mėnesiui dar nežino, kokio dydžio premijas gaus. Labai sunku taip dirbti“, - komentuoja B.Daškevičienė.

nukelta į 2 p.

„Achemos“ profesinėms sajungoms darbo nestinga

(atkelta iš 2 p.)

Prasidės derybos dėl kolektyvinės

Bendrovės profesinės sajungos tuo tarpu atidžiai seka, kaip yra laikomasi kolektyvinės sutarties nuostatų ir siekia, kad ji būtų vykdoma. Be to, ateina laikas derėtis dėl naujos sutarties. Profesinės sajungos jau yra prisitačiusios derėtis, pateikė savo derybininkų sąrašą. Svarstoma galimybė į pagalbą kvestis ir Lietuvos pramonės profesinių sajungų federaciją, jos teisininkus.

Deja, dėl neapibrėžtos gamyklos ateities, kolektyvinė sutartis pastaruoju metu sudaroma tik metams. „Tik baigiam derybas, pasirašome sutartį, netrukus vėl turime pradėti derėtis dėl naujos kolektyvinės. Kaip ir kasmet, vėl siūlysite sutartį sudaryti bent dvejims metams. Ši baigia galioti liepos mėnesio pabaigoje, tad turime tris mėnesius deryboms. Bandysime darbdavui įrodyti, kad kasmet vykdyti derybas nėra naudinga nė vienai pusei“, - désto profsajungų administracijos vadovė.

Kyla įtampa - darbuotojai stoja į savo organizaciją

Tuo tarpu darbuotojų nuotaikos, pasak pašnekovės, labai įvairios. Tų padalinių, kurie tapo sezoniariai, darbuotojų pasipiktinimas yra didžiulis. Specialistai ne tik grasinga paliki bendrovę, bet kai kurie jau taip ir padaro. O į naujo specialisto

paruošimą bendrovė turi investuoti pakankamai daug lėšų ir laiko sąnaudų. Padaliniose, kur darbas nestabdomas, didesnio nepasitenkinimo lyg ir nėra. Deja, visus įmonės darbuotojus papiktno požiūris į juos. B. Daškevičienė pasakoja:

„Nors praetiti metai bendrovei buvo pelningi, bet premijos darbuotojams buvo mažinamos. Tai sukėlė didelį ažiotažą. Jau turėjome panašią patirtį 2009 m., tačiau tada pirmiausia atlyginimų tarifai buvo sumažinti vadovybei ir tik po to darbuotojų premijoms pritaikytas koeficientas 0,5 proc. Dabar tokio teisingumo ir požiūrio į žmogų mes labai pasigendame. Vadovybė priėmė sprendimą sumažinti premijas darbuotojams, tuo tarpu aukščiausio lygio vadovams gruodį buvo grąžinamos neišmokėtos premijos už ankstesnių mėnesių nepriemoka. Nė vienas šiu momentų nebuvu nei derintas, nei su jais supažindintos profesinės sajungos, - matyt, žinant, kad bus išreikšta daug priekaištų“.

Toks administracijos požiūris darbuotojus verčia telktis. Jie stoja į profsajungas, nes žino, kad tai vienintelis būdas apsiginti: profesinės sajungos gali darbdavui pateikti argumentų, derėtis, o esant reikalui – pakovoti.

„Labai norėtusi, kad „Achemoje“ narytė būtų ne mažesnė kaip 50 proc. visų darbuotojų, tuomet darbdavio atstovai privalėtų reaguoti į jų poreikius. Tada nebebūtų ir tokį „apėjimų“, kaip metų pabaigoje“, - įsitikinusi profsajungų administracijos vadovė B. Daškevičienė. Anot jos, atėjo tas momentas, kai visi darbuotojai turi susitelkti, prisidėti prie profsajungų, nes tik taip galima turėti realios įtakos ginant savo teises.

ACHEMIEČIŲ TALKA

Balandžio 17 d. apie pusantro šimto AB „Achema“ darbuotojų susirinko į tvarkos akciją. Darbdavio ir profesinių sajungų surengtoje talkoje tvarkytasi aplink dviračių taką nuo gamyklos iki Jonavos miesto, kuriuo dalis darbuotojų važiuoja į darbą.

Vieną kartą darbe...

◆ Pas pavaldinius užėina viršininkas ir pradeda šaukti:
– Juk sakiau, kad darbe rūkyti negalima!

Vienas pavaldinys:
– O ar kas nors čia dirba?

◆ Vakar ieškojau teisybės,
šiandien - ieškau kito darbo...

◆ Gerai suorganizuotas dykaduonaviimas yra vertesnis už blogai suplanuotą darbą.

◆ Oho! Numetei svorio?
– Algos nemoka, dirbu iki vėlaus vakaro, viršininkas nervina...
– Tai keisk darbą.
– Dar negaliu, - liko tris kilogramus numesti.

Virginija Vilimienė išrinkta dar vienai kadencijai

Kovo 21 d. įvyko Naftininkų profesinės sajungos ataskaitinė – rinkiminė konferencija. Joje dalyvavo svečiai: Lietuvos profesinių sajungų konfederacijos pirmininkas Artūras Černiauskas, Lietuvos pramonės profesinių sajungų federacijos pirmininkas Juozas Neverauskas, pirminko pavaduotojas Antanas Gervylius, buvęs Lietuvos chemijos pramonės profesinių sajungų federacijos pirmininkas Feliksas Buckus-Butkevičius; taip pat AB „ORLEN Lietuva“ atstovai: generalinio direktoriaus pavaduotojas gamybinės veiklos valdymui Viktoras Vaslavicius, personalo direktoriė Birutė Jedlinski, ryšių su darbuotojais ir per-

sonalo administravimo vadovė Leokadija Vaupšienė.

Konferencijos delegatai išklausė generalinio direktoriaus Ireneusz Fafara videosveikinimą.

Konferencijoje buvo patvirtinta revizijos komisijos ataskaita ir profesinės sajungos tarybos pirmininkė Virginija Vilimienė ataskaita.

Vėliau įvyko Naftininkų profesinės sajungos tarybos pirmininko rinkimai. Iki kovo 14 d. buvo užsiregistravę trys kandidatai: Sigitas Kazlauskas, Antanas Valickas ir Virginija Vilimienė. Profesinės sajungos tarybos pirmininke išrinkta Virginija Vilimienė, surinkusi 81 balsą iš 105 delegatų. Po tarybos pirmininko rinkimų buvo patvirtinta nauja profesinės sajungos įstatų redakcija.

Nuotr. (iš dešinės): profsajungos pirmininkė Virginija Vilimienė, teisininkas Ramūnas Bertulis ir mandatų komisijos pirmininkė Birutė Vaitkevičienė.

trumpai * trumpai * trumpai

* Naftininkų profesinė sajunga su UAB EMAS direktoriumi Andriumi Griškevičiumi suderino darbuotojų motyvacinės sistemos nuostatus. Jais siekiama greičiau įvykdyti įmonei keliamus tikslus bei skatininti labiausiai pasižymėjusius darbuotojus. Į skatinimo fondą kelias pusė

mienė ir teisininkas Ramūnas Bertulis susitiko su Būtingės terminalo darbuotojais. Buvo kalbama apie nūdienos aktualijas, pareigybių pervertinimą.

Šiuo metu čia vyksta profsajungos atstovo rinkimai, nes buvęs padalinio lyderis Rimantas Drungys išėjo iš įmonės dėl ligos. Darbuotojai ir profsajungos pirmininkė reiškia jam nuoširdžią padėką už aktyvią veiklą bei linku geriausios sveikatos.

* Vyksta konsultacijos dėl darbuotojų mažinimo. Kartu su naftos produktų krovos cecho darbuotojais surengti du susirinkimai. Viename iš jų da-

pelno už darbus, kuriuos bendrovė atliski trečiosioms šalims, tai yra už „ORLEN Lietuva“ ribų.

Motyvacinės fondas bus skirtomas pagal atitinkamą, nuostatuose numatyta, formulę, o apskaičiuojamas ir paskirstomas ne rečiau kaip per metų ketvirtį, metų pabaigoje – iki gruodžio 31 d.

* Balandžio 3 d. įvyko Kokybės tyrimų centro darbuotojų susirinkimas (nuotr.), kuriame darbuotojų saugos ir sveikatos atstovais buvo išrinkti Gražina Stasė Grabažienė (atstovauja – ŠNPL), Dainius Stelmokas (atstovauja DS ir TNPL) ir Virginija Burnickienė (atstovauja - TD ir ŽKL).

* Balandžio 24 d. Naftininkų profesinės sajungos pirmininkė Virginija Vilimienė išrinkta dar vienai kadencijai.

lyavo personalo atstovai bei higienos specialistas Saulius Matulaitis. Darbuotojai kėlė du pagrindinius klausimus: dėl rizikos vertinimo ir dėl valandinio apmokėjimo pereinant iš 5 į 4 pamainų darbo grafiką. Profsajungos atstovai pasiūlė palikti darbuotojams tą patį darbo apmokėjimą.

Balandžio 30 d. šiuo ir kitais klausimais profsajungos pirmininkė Virginija Vilimienė tarėsi su generaliniu direktoriumi Ireneusz Fafara.